

Hr. Henn Latt
hennlatt@hotmail.com

24. oktoober 2018 nr. 4-14/18-10/4

Riigipeade mälestuse jäädvustamisest

Austatav härra Latt

Olen saanud kätte teie koostatud raamatu Konstantin Pätsi jälgedes ning tänan Teid panuse Eesti Vabariigi esimese presidendi mälestuse jäädvustamisel. Vabandan segaduse pärast kirjale vastamisega: Teie jaanuarikuine pöördumine ei sisaldanud vastust nõudvaid küsimusi, mistõttu jäi vastuskiri saatmata.

Eesti riigi juhtide mälestuse jäädvustamine on täna korraldatud ametkonnapõhiselt: Riigikantselei haldushoones eksponeeritakse peaministrite fotosid, Stenbocki majas on Riigivanemate saal kaheksa maaliga kahe maailmasõja vahel ametis olnud riigivanemast-peaministrist. Riigikogu kantseleis on eksponeeritud fotod Riigikogu esimeestest iseseisvuse kaotamise eelsest perioodist ning maalid iseseisvuse taastamise järgsetest Riigikogu esimeestest. Vabariigi Presidendi kantseleis eksponeeritakse kõigi presidentide maale ning presidendi roosiaias on presidentide Konstantin Pätsi ja Lennast Meri büstid.

MTÜ Konstantin Pätsi Muuseumi esimees Trivimi Velliste on teinud ettepaneku rajada Toompea lossi kõrvale Kubernerite aeda mälestusmärk Konstantin Pätsile. 12. septembril 2017 otsustas Riigikogu kantselei korraldada avatud ideekonkursi sobiva monumendi rajamiseks Kubernerite aeda. Tingimuseks seati, et tulevane monument peab olema omariikluse-teemaline, sobima asukohaga, kõnetama Eestis elavaid inimesi ja olema ka turistidele arusaadav. Tähtjaks laekus 15 võistlustööd.

Konkurstööd vaatas läbi žürii koosseisus muinsuskaitse eritingimuste autor, arhitektuuriajaloolane Mart Kalm (esimees), Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Aadu Must, Eesti Kunstiakadeemia teadur Ingrid Ruudi, Tartu Ülikooli Eesti lähiajaloo professor Tõnu-Andrus Tannberg, Tallinna Linnaplaneerimise Ameti linnadisainer Urmas Kaldaru, Eesti Kujurite Ühenduse skulptor Leena Kuutma, Eesti Kujurite Ühenduse skulptor Aili Vahtrapuu, maastikuarhitekt Kersti Lootus ja Riigikogu Kantselei esindajana kantselei majandusosakonna juhataja Argo Koppel.

Žürii valis võistlustööde hulgast parimad kavandid, kuid soovitas Riigikogu Kantseleil monumenti mitte rajada. Otsust põhjendati asjaoluga, et kunstiliselt huvitavamad lahendused ei tajunud hästi ajaloolist keskkonda ning asukohta hästi sobituvates töödes ei olnud värskeid ideid, kuidas omariiklust väljendada.

Riigikogu juhatus, toetudes žürii eksperthinnangule, ei kavanda skulptuuri rajamist Kubernereri aeda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eiki Nestor